

Пето заседание

Четвъртък, 12 декември 1963 г.

(Открито в 15 ч.)

Председател Фердинанд Козовски: (*Звъни*) Другарки и другари народни представители! В заседателната зала присъства необходимият брой народни представители. Откривам следобедното заседание.

Пристъпваме към разглеждане на следващата точка от дневния ред:

Отчет за посещението на делегацията на Народното събрание в Съюза на съветските социалистически републики.

Има думата ръководителят на делегацията др. Борис Велчев.

Борис Велчев: (*От трибуната*) Другарки и другари народни представители! От 28 октомври до 14 ноември т. г. делегация на Народното събрание в състав от 9 народни представители беше на приятелско посещение в Съветския съюз. С това бе върната визитата на съветската парламентарна делегация, ръководена от секретаря на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз др. Пьотр Демичев, която гостува в България през м. май т. г., и бяха продължени преките контакти между Върховния съвет на Съветския съюз и нашето Народно събрание, установени през 1955 г.

В Съветския съюз делегацията прекара 18 приятни и полезни дни. Програмата на нашето пребиваване беше богата и разнообразна. Посетихме Москва, Грузинската съветска социалистическа република, Сочи, Ленинград, Молдавската съветска социалистическа република.

Беше ни предоставена широка възможност да се срещнем с различни слоеве на съветското общество, да разгледаме промишлени предприятия, колхози, научни и културни институти, здравни заведения, музеи и исторически паметници. Това позволи да добием по-непосредствени впечатления и по-пълна представа за живота и труда на съветските хора.

Ако искаме кратко да изразим най-характерното за нашето посещение в СССР, трябва да кажем, че дните, които прекарахме там, бяха дни на нова, вълнуваща проява за щастливата за нашия народ дружба с народите на великия Съветски съюз. *(Ръкопляскания)*

От първия до последния ден, където и да се намирахме в Съветския съюз, ние бяхме обект на голямо внимание и затрогващо гостоприемство. Особено сърдечно бяхме приети от др. Леонид Илич Брежнев — председател на Президиума на Върховния съвет на СССР, член на Президиума и секретар на ЦК на КПСС. Имахме дружески срещи с др. Николай Игнатов — председател на Президиума на Върховния съвет на РСФСР, с др. Иван Спиридонов — председател на Съвета на Съюза на Върховния съвет на СССР, с др. Василий Мжаванадзе — кандидат-член на Президиума на ЦК на КПСС и първи секретар на ЦК на Комунистическата партия в Грузия, с др. Иван Бодюл — първи секретар на ЦК на Комунистическата партия в Молдавия, а така също с ръководители и депутати от Върховния съвет на СССР, както и от върховните съвети на Грузинската и Молдавската съветски социалистически републики.

Изключително радушие ние намерихме и сред останалите партийни, държавни и стопански ръководители, както и сред обикновените съветски хора — работниците, колхозниците, научните и културните дейци, с които се срещнахме. Незабравими ще останат за нас топлото гостоприемство на другарите от Москва, Грузия, Сочи, Ленинград и Молдавия и интересните беседи с тях, вълнуващите срещи с работниците и работничките от заводите и фабриките, които делегацията посети, и с молдавските колхозници от селата Трушени и Паркани. Навсякъде нас ни обкръжаваха с големи грижи, приемаха ни като родни братя.

Разбира се, вниманието, проявено към делегацията, беше преди всичко внимание към нашата социалистическа родина. То бе ярък израз на дълбоките братски чувства, които съветските хора изпитват към българския народ и към Българската комунистическа партия. Горещата любов на съветските народи към народа на нашата страна с еднаква сила се чувствуваше буквално навсякъде: и на официалните, и на неофициалните срещи и разговори, и в речите, и в приветствията на митингите и приемите по повод нашето гостуване. Тази любов лъхаше от лицата и от греещите погледи на съветските хора, от тяхното желание да ни покажат повече, да ни запознаят по-добре с живота в съветската страна.

Всеки от нас знае, че искрената любов на съветските хора към българския народ не е случайна. С народите на Съветския съюз ние сме свързани с многовековна, чиста и

неувяхваща дружба. „Нашата дружба — казва др. Тодор Живков, извира от много извори — вечни, дълбоки и непресъхващи.

Тя извира от нашето историческо минало, от общите борби на нашите народи за освободението на България от отоманското и монархо-фашистко робство.

Тя извира от чудесните и вечно живи интернационалистически традиции, които Димитър Благоев и Георги Димитров ни оставиха като свещен завет.

Тя извира от нашите велики общи цели, от съвместната ни борба и труд за социализъм и комунизъм.

Тя извира от братските социалистически взаимоотношения на уважение, зачитане и пълно равнопоставяне между нашите две страни.

Българо-съветската дружба е дружба от векове и за векове.“ (*Ръкопляскания*)

Намирайки се в Съветския съюз, ние отново се убедихме, че когато става въпрос за нашата дружба, същите светли мисли и дълбоки чувства вълнуват и съветските хора. И това беше най-сърдечно изразено от др. Брежнев, който изтъкна, че дружбата между нашите народи от нищо не се помрачава и в общия ни стремеж към социализма и комунизма тя все повече укрепва и се задълбочава. (*Ръкопляскания*) Такива силни мисли и чувства за нашите братски отношения бяха изразени и от представителите на трудещите се в гр. Москва на митинга на дружбата, организиран в чест на нашата делегация в колонната зала на Дома на съюзите.

Затова с пълно право и ние, съветските хора, казваме, че няма и не може да има такава сила, която би могла да раздели нашите две марксистко-ленински партии и нашите два братски народа. (*Ръкопляскания*)

Другарки и другари народни представители! Всички ние следим и знаем за огромните успехи на Съветския съюз в развитието на икономиката, науката, културата и техниката. Но тези успехи правят още по-силно впечатление, когато човек слуша за тях непосредствено от съветските хора и види с очите си, макар и частица от тях.

Действително не може да има честно човешко сърце, което да не се възхищава от героичния подвиг на съветските народи. Под ръководството на мъдрата Комунистическа партия, създадена от безсмъртния Ленин, въпреки бесните атаки на империализма и на разрухата през годините на интервенцията и Втората световна война геният на съветските хора за по-малко от половин век измъкна някогашна Русия от изостаналостта, мизерията и нищетата до равнището на най-развитите страни и я постави начело на световната цивилизация. (*Ръкопляскания*)

Особено грандиозни са успехите на Съветския съюз, постигнати през последното десетилетие. През този период об-

щата продукция на промишлеността в СССР се е увеличила 2,7 пъти. Построени са повече от 8500 крупни промишлени предприятия, производството на стомана е нараснало средногодишно с повече от 4 милиона тона, производството на нефт — с около 13 милиона тона, на електроенергия — с повече от 24 милиарда киловатчаса и т. н. Извършено е основно преустройство на всички отрасли на народното стопанство на базата на съвременната техника. Настъпили са качествени изменения в структурата на народното стопанство. С ускорени темпове се развиват най-прогресивните отрасли — енергетиката, химията, електрониката, машиностроенето и пр.

При посещението си в СССР сами можахме да видим някои най-модерни заводи и фабрики. Ние разгледахме на пример част от цеховете на металургичния завод в младия грузински град Рустави — център на металургична, химическа и циментова промишленост. Този крупен завод има годишен капацитет 1 250 000 тона стомана, а с проектираното разширение ще достигне 3 000 000 тона. Цеховете, които посетихме, представляват от себе си отделни грамадни заводи, съоръжени с нова техника и напълно механизирани. Характерно е да се отбележи, че работниците в завода са предимно млади хора и голяма част от тях се учат във вечерни техникуми, школи и курсове, организирани към самия завод.

В Тбилиси се запознахме с най-модерния в Съветския съюз завод за шампански вина, където е внедрена най-нова техника и технология за производството на шампанско вино. Направи ни голямо впечатление високата производителност на труда и изрядната чистота в завода. Като се използват чудните качества на отглежданите в Грузия повече от 50 сорта грозде и на произвежданите около 70 вида вина, в завода годишно се приготвява 7 000 000 литра шампанско вино, което се цени високо не само в Съветския съюз, но и в много други страни. Опитът на този завод в производството на шампански и шампанизирани вина може да бъде твърде полезен за нашата винена промишленост.

В Ленинград ние разгледахме най-големия в Съветския съюз танкер, който носи името на нашата столица. В чест на посещението на делегацията танкерът е бил завършен предсрочно. Ние присъствувахме на митинга на работниците от Балтийския корабостроителен завод Серго Орджоникидзе, посветен на тази голяма трудова победа. Танкерът, който има водоизместимост 64 000 тона, а товароподемност над 44 000 тона, представлява крупно и сложно съоръжение, възплътило таланта на съветските конструктори, инженери, техници и работници. С неговото построяване, както заявиха съветските другари, се открива нова страница в историята на съветското корабостроене. И за наша радост на стоманените гърди на първия от тази серия плавателни съдове-ги-

ганти блести името на нашата любима столица София, което ще се разнася по морета и океани като символ на дружбата, която навеки свързва българския и съветските народи. (*Ръкопляскания*)

В Ленинград нашата делегация се запозна и със съвременните съоръжения на Невския машиностроителен завод В. И. Ленин. Неговите машиностроители през последните години са изпратили за нашата металургична, химическа и минна промишленост 4 парни турбини, десетки компресори и нагнетатели. Редица машини, произведени в този завод, днес работят в Азотноторовия завод край Стара Загора, монтират се в Кремиковския металургичен комбинат и на други наши промишлени обекти. На проведения митинг в завода работниците ни увериха, че в знак на нашата дружба те ще завършат предсрочно поръчаните в техния завод машини за нашата страна.

В Москва нашата делегация разгледа опитно-показната копринено-тъкачна фабрика при текстилния комбинат Свердлов в Новие Черьомушки. Това е едно забележително творение на съвременната техническа мисъл, образец на текстилната промишленост на бъдещето. В тази фабрика е осъществена максимална механизация и автоматизация на трудовите процеси. От синтетично влакно тук се произвеждат висококачествени вискози и жакардови материали.

Някои конкретни впечатления за съветското селско стопанство ние получихме в Молдавия. Основните отрасли на селското стопанство тук са лозарството, овощарството, зърнопроизводството и животновъдството. Общо в републиката има 2 450 000 декара лозя. Миналата година са предадени на държавата 557 000 тона грозде, а тази година въпреки сушата — 540 000 тона. На 1000 декара земя са произведени по 7800 кг месо.

Един от важните проблеми в животновъдството, по който сега се работи в Молдавия, е повишаването на маслеността на млякото. С особена настойчивост за решаването на този проблем се е заел Научноизследователският институт по животновъдство и ветеринарно дело край Кишинев. В института се върши голяма развъдно-подобрителна работа чрез кръстосването на червеното степно говедо с високомаслените световноизвестни джерсейски разплодници. Бяха ни показани отделни крави, които са достигнали средна масленост над 7%. Научните работници смятат, че тези крави са родоначалници на нова порода, създадена в Молдавия. За подобряване породата на животните в републиката работят 22 племенни станции, които обслужват всички колхози и совхози. Колхозите и совхозите вече разполагат с около 30 000 приплода от кръстосването на червеното степно говедо с джерсейски разплодници.

Големи успехи имат молдавските колхозници и в отглеждането на царевичата. Особено внимание се обръща на хибрид 109 и на сорт Днепровский. Хибрид 109 на поливни площи дава от 700 до 1000 кг на декар и обикновено узрява към 15—20 август. Сорт Днепровский дава от 900 до 1200 кг от декар и се смята за най-урожайния в СССР, но зрее по-късно.

По-подробно се запознахме с колхоза Мичурин в с. Трушени, създаден през 1949 г. Това е един от средните колхози в Молдавия, но е достигнал такива високи икономически показатели, каквито у нас имат чедни кооперативни стопанства. Колхозът има 50 000 декара земя, от които 17 000 декара лозя. В него се отглеждат 1340 глави едър рогат добитък, в това число 550 крави. Колхозът разполага също с 2700 свине. Миналата година на 1000 декара земя са били произведени 8000 кг месо, а от фуражна крава са получени по 3000 литра мляко. Общият доход на колхоза е бил над 5 000 000 рубли. На човекоден се падат по 3 рубли и 80 копейки. Себестойността на литър мляко е 10 копейки, на килограм месо — 80 копейки, на килограм грозде — 6 копейки, на килограм домати — 3,5 копейки и др.

Характерно е също така, че колхозниците със свой труд и средства благоустрояват селото, изменят неговия облик, решават задачата за приближаването му до града. Те са построили например добре обзаведена болница за 50 души, голям културен дом със 700 места и с библиотека, която разполага с 10 000 тома книги, построили са две нови училища, мелница, маслобойна, 7 детски ясли, асфалтират улиците на селото и пр. Тук се виждат и други кълнове на комунизма. Колхозът осигурява безплатна закуска на учениците, издръжката на детските ясли, дава безплатна храна на най-малките деца.

В с. Ценцарени, Новоаненски район, ние разгледахме новопостроената животновъдна ферма на колхоз XX конгрес на КПСС, в която е въведена пълна механизация на труда в животновъдството. Тя се състои от 4 механизирани обора, от които всеки един побира по 120 крави от два телчарника, родилно отделение, модерна фуражна кухня и специална постройка за животновъдите. Както ни казаха молдавските другари, такива краварници се строят на много места в републиката. Първите стъпки показват, че това ще доведе до значително повишаване продуктивността на животните и снижаване себестойността на продукцията, както и до максимално облекчаване труда на хората. Чрез механизиране на фермите този вид селскостопански труд все повече се превръща в разновидност на промишления труд, което е една от задачите на комунистическото строителство на село.

Ние посетихме и колхоз В. И. Ленин в с. Паркани, където болшинството от жителите са потомци на българи, прокудени навремето от турското население. Със своя труд и упоритост в условията на съветската власт те са създали процъфтяващ колхоз, който им осигурява щастлив живот. Селото се отличава с хубавите си къщи и спретнатите дворове, има няколко училища, болница и два културни дома. Пред единия от домовете на културата бяхме посрещнати от стотици жители с български възгласи, цветя, музика и по стар български обичай с хляб и сол.

Опитът на молдавските колхозници в развитието на животновъдството, във внедряването на механизацията при отглеждането на животните, както и успехите им в лозарството и другите отрасли на земеделието са поучителни за нашите кооператори.

С братска Молдавия нас ни свързват здрави връзки от миналото, които в съвременните условия се превърнаха в хубава традиция на дружба и полезна размяна на опит в строителството на новия живот. Молдавските другари със задоволство посрещнаха предложението от наша страна, направено по поръчение на др. Тодор Живков, да се разширяват и обогатяват по-нататък традиционните приятелски връзки между Молдавската съветска социалистическа република и Народна република България (*Ръкопляскания*).

Всички ние знаем, че в подем се намира селското стопанство не само в Молдавия и в Грузия, които ние посетихме. В колхозите и совхозите из целия Съветски съюз се разгръща огромна работа за увеличаване и поевтиняване на селскостопанското производство. През изминалите 10 години например производството на зърнени храни в СССР се е увеличило 1,6 пъти, а на месо и мляко 1,8 пъти. Тружениците на съветското селско стопанство сега се борят още през следващата година да се избавят от тежкото наследство на тазгодишната продължителна суша. Те са се заели настойчиво с внедряване постиженията на науката и техниката, с широкото използване на минералните торове и развитието на поливното земеделие, за да може селското стопанство при всякакви климатически условия да осигурява необходимото количество зърнени храни и други продукти.

Един от най-ярките белези на грижите, които съветската власт полага за човека-труженик, представлява разгрънатото в огромни мащаби жилищно строителство в СССР. Ние сами видяхме изградените през последните години и бързо строящите се сега красиви, благоустроени и грамадни нови квартали в Москва, Тбилиси, Ленинград и Кишинев, където ежегодно се настаняват хиляди съветски граждани. Само през изтеклите 5 години в нови жилища са настанени

50 милиона души, а с освободената площ са подобрени жилищните условия на други 12 милиона.

Изумителните успехи на съветската наука и техника са добре известни, но все пак ние искаме да отбележим два случая по време на нашия престой в СССР, които особено красноречиво изразяват достигнатите върхове от научната и техническата мисъл в СССР.

Имаме предвид пускането на маневриращия летателен апарат Полет — 1, с което се открива нов етап в овладяването на Космоса и се прави нова голяма крачка в развитието на човешката мисъл, а също така военния парад по случай празника на Великия октомври, на който беше показана най-модерна и ненадмината военна техника.

Всичко това същевременно е внушителна демонстрация на способността на Съветския съюз и на цялата социалистическа общност успешно да се борят и да победят в мирното икономическо съревнование с капитализма, както и надеждно да охраняват своите исторически завоевания, а ако се наложи — и безпощадно да разгромят всеки враг, който би дръзнал да наруши мирния им труд. (*Ръкопляскания*)

Дълбоко впечатление ни направи и Ноемврийската манифестация на московските трудещи се, които по най-възторжен начин изразиха готовността си твърдо да следват политиката на КПСС и на съветското правителство.

Както изтъкна др. Николай Подгорни в доклада си на тържественото събрание на 6 ноември, последните 10 години от живота на съветската страна по размах и темпове на растеж на икономиката, културата и благосъстоянието на народа и по дълбочината на обществените преобразования нямат равни на себе си в историята на СССР.

Със своя вдъхновен труд съветските хора превръщат най-светлите мечти на поколенията в истинско човешко щастие. Нова голяма радост предизвиква откритият тези дни особено важен пленум на ЦК на КПСС, който обсъжда въпроса за по-нататъшното ускорено развитие на химическата промишленост.

Изключителното значение на химическата промишленост за развитието на народното стопанство кратко, но силно изрази др. Никита Сергеевич Хрущов в доклада си пред пленума, като изтъкна, че ако би бил жив Ленин, той сега би допълнил своята известна на всички крилата фраза и би казал примерно така: „Комунизмът е съветска власт плюс електрификация на цялата страна, плюс химизация на народното стопанство“.

Обсъжданите на пленума коренни въпроси на стопанското строителство са не само от първостепенно вътрешно, но и от голямо международно значение.

С изпълнение решенията на пленума ще настъпи нов бурен подем в цялата съветска икономика, още повече ще укрепне могъществото на съветската страна и на целия социалистически лагер. След този пленум съветското селско стопанство по-специално ще става все по-независимо от капризите на природата, все по-бързо ще се създават нови благоприятни условия за изобилне от селскостопански продукти, за по-нататъшно чувствително издигане благосъстоянието на народа.

По такъв начин в сферата на материалното производство ще бъде нанесен нов съкрушителен удар на стария свят, ще се разбият на пух и прах зловните клевети на враговете за някакъв си уж крах на социалистическото селско стопанство, ще бъдат спечелени умовете и сърцата на нови милиони хора по света за нашето велико дело — делото на комунизма.

Сега на запад не случайно оживено коментират работата на този пленум на ЦК на КПСС. И което е характерно, за разлика от друг път не се изказва съмнение в реалността на обсъжданите задачи. Смятам, че ще изразя единодушното мнение на Народното събрание, ако кажа, че ние не само не се съмняваме, но и дълбоко сме убедени, че решенията на пленума успешно ще бъдат изпълнени и преизпълнени. *(Ръкопляскания)*

И за слепците става ясно какво велико историческо дело извършиха Комунистическата партия на Съветския съюз, нейният Централен комитет и лично др. Никита Сергеевич Хрущов, като разобличиха и решително осъдиха култа към личността, какво огромно значение има възстановяването и по-нататъшното развитие на ленинските принципи на партиен и обществен живот. С това партията е открила най-широк простор на инициативата и активността на народните маси и е създала условия по новому, с ленинска смелост и размах да се решават проблемите на вътрешната и външната политика на СССР. И затова на всеки, който сега посещава Съветския съюз, най-силно впечатление му прави гигантският размах на комунистическото строителство, вдъхновеният съзидателен труд на съветските хора за осъществяване в живота историческите решения на XXII конгрес на КПСС, тяхното монолитно единство и сплотеност около Комунистическата партия и нейния Централен комитет начело с най-видния марксист-ленинец на нашето време и най-голям приятел на българския народ др. Никита Сергеевич Хрущов. *(Ръкопляскания)*

В градове и села, в заводи, фабрики и колхози, навсякъде, където бяхме, ние почувствахме с каква упоритост наистина и с каква дълбока вяра в своите сили съветският народ

строи комунизма. Но той прекрасно разбира, че за успешното изграждане на светлото комунистическо бъдеще е нужен траен и продължителен мир. В разговор с всеки съветски гражданин човек може да се убеди колко дълбоко е миролюбието на съветските хора и същевременно с каква твърда воля те са решени да отстояват делото на мира. Затова целият съветски народ безрезервно поддържа ленинската политика на КПСС и съветското правителство за мир и мирно съвместно съществуване на държавите с различен социален строй като единствено правилна политика в съвременните условия, отговаряща на коренните интереси на всички народи.

Ние сме живи свидетели, че именно в условията на мир и мирно съвместно съществуване непрестанно расте могъществото на световната социалистическа система, още по-широко се разгръщат революционните борби на работническата класа против гнета на капитала, все нови и нови успехи постига националноосвободителното движение, все повече укрепват революционните антиимпериалистически сили в целия свят.

Като следва неотклонно миролюбивата политика на своята любима партия, съветският народ същевременно поддържа висока бдителност и укрепва постоянно своята отбранителна способност, за да може всеки момент да пресече опитите на агресивните сили да разпалят огъня на нова световна война.

Ние се завърнахме от Съветския съюз още по-уверени, че под ръководството на КПСС съветският народ ще превърне в живо дело великата програма за изграждането на комунистическото общество в СССР, където за пръв път в човешката история ще възтържествуват най-хуманните идеали на комунизма — мир, труд, свобода, братство, равенство и щастие за всички народи. (*Ръкопляскания*)

Другарки и другари народни представители! По време на своето пребиваване в Съветския съюз делегацията проведе и срещи във Върховния съвет на СССР и във върховните съвети на РСФСР, Грузинската и Молдавската съветски социалистически републики за обмяна на опит в парламентарната дейност. Особено полезна беше срещата ни с депутати от Върховния съвет на СССР, на която др. Спиридонов ни запозна с основните моменти от работата на Върховния съвет.

Върховният съвет, както е известно, се състои от две палати: Съвет на Съюза, чийто депутати представляват цялото население, и Съвет на националностите, в който отделните съюзни републики имат равно представителство. Двете палати се събират едновременно, докладите изслушват на съвместни заседания, а обсъждането им става поотделно във всяка палата.

Към палатите са създадени съвети на старейшините, които предварително разглеждат въпросите, преди да се внасят за обсъждане във Върховния съвет. Съветите на старейшините са съвещателни органи, техните решения имат характер на препоръки.

Върховният съвет работи по определен регламент, който се утвърждава още на първата сесия. Поотделно към всяка палата са изградени следните постоянни комисии: мандатна, законодателна, бюджетарна и по външните работи. Към Съвета на националностите е създадена и икономическа комисия, в която участвуват по двама депутати от всяка република. Към върховните съвети на съюзните републики освен тези постоянни комисии има такива и по основните отрасли на народното стопанство.

Законодателна инициатива в СССР имат палатите, Президиумът на Върховния съвет, правителството, постоянните комисии, Върховният съд и ЦК на КПСС. Законопроектите преди внасянето им във Върховния съвет се разглеждат от постоянните комисии. Те от своя страна привличат широк кръг специалисти, обществени дейци и др. за окончателното им уточняване. По-важни законопроекти се публикуват за обсъждане от трудещите се. Всеки законопроект се смята за приет, когато бъде утвърден и от двете палати.

От депутатите се изисква да бъдат постоянно свързани с избирателите, добре да знаят настроенията им. Досега от Върховния съвет са отзовани двама депутати, които не са оправдали гласуването им високо доверие.

Ние се интересувахме по-специално как Върховният съвет осъществява парламентарен контрол върху дейността на държавните органи. Както ни разясниха другарите, дейността на държавните органи се контролира от Върховния съвет главно чрез постоянните комисии. Министерският съвет на СССР също се отчита пред Върховния съвет, но по отделни въпроси — по изпълнението на плана и бюджета, по международната дейност и др. Върховният съвет на РСФСР например на своя сесия е обсъдил работата на държавните органи по битовото обслужване на населението и е взел специални решения по този въпрос.

За нас представляваше интерес също така какво се прави за издигане ролята на Върховния съвет. Беше разяснено, че във връзка с по-нататъшното развитие на социалистическата демокрация в условията вече на общонародната държава се провежда линия на засилване както на вътрешната, така и на международната дейност на Върховния съвет. Една от мерките за тази цел, взети след XXII конгрес на КПСС, е освобождаването на председателите на двете палати от други длъжности и съсредоточаване на усилията им в палатите, за да се подобрява всестранныя работа на Върховния съвет.

За по-нататъшното разширяване на дейността на Върховния съвет и повишаване на неговата роля се предвижда да се запишат съответни положения в новата конституция, проект за която сега се подготвя.

Нашата делегация от своя страна запозна съветските другари с някои страни от работата на Народното събрание и по-специално с мерките за издигане на неговата роля и престиж във връзка с по-нататъшното развитие на социалистическата демокрация след Априлския пленум и Осмия конгрес на партията.

Очевидно е, че в решаване на задачата за подобряване на законодателната и междупарламентарната дейност на Народното събрание ние и напред трябва да се учим от богатия опит на Върховния съвет на Съветския съюз.

Интересна среща имавме с ръководители и депутати от градския съвет в Ленинград, на която първият заместник-председател на изпълнителния комитет др. Верижников ни запозна с работата на съвета. От неговата беседа ни направи впечатление, че градският съвет всестранно и конкретно познава проблемите на този голям град, че той стои близко до хората, чувства техните нужди и разгръща огромна работа за решаване на въпросите от непосредствено жизнено значение за трудещите се. Големи грижи полага съветът например за разширяване и подобряване на градския транспорт, на търговската мрежа и на здравните и културните учреждения в града. Особено внимание той отделя за създаването на комбинати и цехове за задоволяване на комунално-битовите нужди на населението, както и за разширяване на жилищното строителство, което се извършва по индустриалния метод и достига годишно повече от 48 000 апартамента. Друга характерна особеност в работата на съвета е, че той се опира на огромен актив. Към него на обществени начала са изградени инспекции във всички сектори от неговата дейност. Привлечени са десетки хиляди нещатни сътрудници, от които половината са пенсионери. Това не е формално, не е направено за показ, а хората действително са ангажирани в конкретна обществена дейност. Опитът на Ленинградския съвет е показателен и може да бъде полезен в работата на нашите народни съвети.

Другари, при срещите и беседите със съветските хора, на приеми и митингите ние разказвахме, преди всичко за безграничната любов и искрените братски чувства, които нашият народ изпитва към съветските народи и Комунистическата партия на Съветския съюз. Ние разказахме как българският народ разбира и колко високо цени дружбата ни със Съветския съюз, колко щастлив и радостен е той от благодатните плодове на тази прекрасна дружба.

Нашата делегация изпълни приятното поръчение да изкаже дълбоката благодарност и признателност на целия български народ към народите на Съветския съюз за оказваната ни от тях огромна, всеотдайна и безкористна помощ, която има решаващо значение за всички наши успехи и победи, за цялото наше развитие по пътя на социализма и комунизма. *(Ръкопляскания)*

Ние изразихме разбирането на нашата партия и на нашия народ, че за нас славната Комунистическа партия на Съветския съюз винаги е била първата между комунистическите и работническите партии в света, най-опитната и най-закалената марксистко-ленинска партия, всепризнат авангард на международното комунистическо и работническо движение. *(Ръкопляскания)*

Ние изтъкнахме също така какво неопенимо значение има световноисторическият опит на КПСС и Съветския съюз, творческото приложение на който ни спестява много трудности и лутания, които навремето трябваше да изпитат съветските народи.

Делегацията същевременно разказа за нашите успехи в строителството на социализма и особено за успехите, постигнати след Априлския пленум на Централния комитет на партията, разказа за някои трудности, които сега изпитваме, и за светлите перспективи на нашето развитие. Приятно ни е да отбележим, че съветските хора искрено се радват на забележителните постижения на българския народ в изграждането на новия живот и му желаят още по-големи успехи. *(Ръкопляскания)*

В беседите, речите и приветствията ние изразихме дълбокото задоволство на българските комунисти и на целия наш народ от пълното единодушие във възгледите на нашите две комунистически партии и нашите правителства по въпросите на строителството на социализма и комунизма, на единството и сплотеността на световната социалистическа общност и на международното комунистическо и работническо движение, по въпросите на борбата за мир и мирно съвместно съществуване на държавите с различен обществен строй.

Заедно с това навсякъде, където бяхме, ние използвахме случая отново да уверим съветските хора в непоколебимата воля и твърдата решимост на българския народ винаги и при всички условия да върви рамо до рамо с братските народи на Съветския съюз в общата наша борба за тържеството на великото дело на социализма и комунизма. *(Ръкопляскания)*

Другарки и другари народни представители! Посещението на нашата парламентарна делегация в Съветския съюз бе нов полезен контакт със съветските хора, нова стъпка за

разширяване връзките между нашето Народно събрание и Върховния съвет на СССР, които като социалистически парламенти служат на едни и същи цели, работят за осъществяването на едни и същи идеали. Ние сме напълно съгласни с мнението на съветските другари, че посещението ни в СССР ще съдействува за по-нататъшното укрепване и задълбочаване на благотворната българо-съветска дружба.

Позволете от името на делегацията, посетила Съветския съюз, и от ваше име, другарки и другари народни представители, да изкажа още веднъж най-гореща благодарност на Върховния съвет на СССР за любезната покана и за чудесната организация на нашия престой, както и на съветските партийни и държавни ръководители и на трудещите се в СССР за изключително сърдечното гостоприемство, което ни оказаха навсякъде във великата съветска страна. *(Продължителни ръкопляскания)*

С чувство на приятно задължение искаме да предадем на Народното събрание и на целия наш народ братските поздравии на Върховния съвет на СССР и на съветските народи, както и техните най-добри пожелания за нови, още по-големи успехи в социалистическото изграждане на нашата прекрасна родина. *(Продължителни ръкопляскания)*

Да живее и процъфтява животворната българо-съветска дружба! *(Продължителни ръкопляскания. Всички стават)*

Председател Фердинанд Козовски: Другарки и другари народни представители! Парламентарната комисия по външните работи предлага във връзка с отчета Народното събрание да вземе отношение със специално решение.

За да докладва проекта на това решение има думата председателят на комисията др. Сава Гановски.

Акад. Сава Гановски: *(От трибуната)* Другарки и другари народни представители! Ние току-що обсъждахме народностопанския план и държавния бюджет за 1964 г. Многократно при обсъжданията беше изказана благодарност към Съветския съюз за помощта, която ни е оказана за осъществяване на постиженията в развитието на нашата страна, за изграждането на социализма. От отчета на др. Борис Велчев за посещението на нашата парламентарна делегация в Съветския съюз Вие виждате какви широки перспективи се разкриват за по-нататъшния ход, вървейки по пътя на съветските народи, за изграждането на социализма и комунизма в нашата родина. Това ще бъде и нашето твърдо решение, приемайки народностопанския план и бюджета за 1964 г., да се борим с всички сили за тяхното изпълнение, като не забравяме, че дружбата с великия Съветски съюз е като огъня, тя трябва да бъде поддържана не от време-навреме, а ежедневно, тя трябва да бъде свързана с нашата ежедневна

трудова, общественно-политическа и културна работа. По този начин ние ще изпълним това богато съдържание, което ни разкри ръководителят на делегацията др. Борис Велчев за всестранный творчески живот, за богатия и многостранен опит, който ни служи като пример в нашата работа. Ще докладвам проекторешението, изработено от Комисията по външните работи по отчета на делегацията. (Чете)

„Комисията по външните работи предлага на Народното събрание въз основа на чл. 93 от Правилника за вътрешния ред на Народното събрание да вземе следното

РЕШЕНИЕ

Народното събрание изслуша отчета от Българската парламентарна делегация, посетила Съюза на съветските социалистически републики по покана на неговия Върховен съвет. То с радост констатира, че делегацията е била топло и най-сърдечно посрещната от братските съветски народи и от ръководните дейци на върховните съвети на СССР, на РСФСР, на Грузинската и Молдавската ССР. Това обстоятелство е ярък израз на искрените чувства на обич и дружба, които съветските народи изпитват към своя по-малък брат — българския народ. Това обстоятелство също така е осигурило на делегацията всестранны възможност да почерпи опит от богатата съкровищница — от дейността на Върховния съвет на СССР и на върховните съвети на съюзните републики, както и да сподели опита на Народното събрание на Народна република България, да види и се запознае с големите успехи в комунистическото строителство.

Народното събрание напълно споделя становището на ръководните органи на Върховния съвет на СССР, че има реални възможности върховните изборни органи активно да съдействуват на политиката на мир и мирно съвместно съществуване между държавите с различен обществен строй.

Народното събрание констатира, че посещението на делегацията съдействува за по-нататъшното укрепване историческите неразривни връзки между двата братски народа, които решително вървят неразлъчно и неотклонно ръка за ръка по пътя към великата обща цел — комунизма.

Поради това Народното събрание

РЕШИ:

Приема за сведение отчета на делегацията на Народното събрание на Народна република България за посещението ѝ в Съюза на съветските социалистически републики, което счита нова стъпка за по-нататъшното укрепване и засилване

на неразривните връзки между двата народа в строителството на социалистическото и комунистическото общество.

Благодари на Върховния съвет на Съветските социалистически републики, на върховните съвети на посетените републики и на съветската общественост за оказаното изключително сърдечно гостоприемство на българската парламентарна делегация.

Пожелава на братските съветски народи още по-големи успехи в цялостното държавно, стопанско и културно развитие по пътя на непрекъснатия подем на Съюза на съветските социалистически републики в построяването на комунизма.

Изказва увереността си, че отношенията между българския и съветските народи ще се развиват и занапред на основата на вековната и нерушима свещена животворна дружба и взаимна помощ, на братско сътрудничество в борбата им за мир в света, за достигане на общо и пълно разоръжаване, за победата на социализма и комунизма в нашите страни.

Председател на Комисията по външните работи:
акад. С. Гановски“

Председател Фердинанд Козовски: Има ли желаещи народни представители да се изкажат по проекторешението? — Няма.

Който от другарите народни представители са съгласни с текста на проекторешението, моля да гласуват. Пълно единодушие, приема се (*Бурни и продължителни ръкопляскания*)

Преминаваме към приемане на законопроектите за държавния народностопански план и за бюджета на Народна република България за 1964 г.

Има думата председателят на Комисията по народностопанския план и бюджета др. Стоян Гюров да докладва новите предложения на комисията.

Докладчик Стоян Гюров: Другарки и другари народни представители! Комисията по народностопанския план и държавния бюджет най-внимателно следеше обсъждането на проектоплана и проектобюджета за 1964 година. Тя изразява своето пълно съгласие с изказванията на народните представители, които взеха отношение по основните пропорции на народностопанския план, с темповете на развитие на народното стопанство през новата 1964 г. Ние като народни представители носим пълна отговорност за изработването на плана, за насоките на развитието на нашата икономика и провеждането на социалната и културна политика на нашата държава. Затова със задоволство констатираме, че всички народни представители одобриха предложените проекти.

През време на заседанията на Народното събрание и обсъждането на проектите се направиха десетки предложения. Едни от тях се отнасят до производствената програма, а други — до увеличаване на капиталните вложения.

Редица предложения за изменение на производствената програма не подобряват икономическите показатели, по които се изрази пълно единодушие, и следователно комисията счита, че не бива да се приемат. Същите по наше мнение трябва да се изпратят в Държавния комитет за планиране и в съответните комитети, които в рамките на утвърдения държавен народностопански план, в рамките на възможностите да удовлетворят най-важните от тях. Ние считаме обаче, че въпросът за резервните части е сериозен и предлагаме на Народното събрание да препоръча на Държавния комитет за планиране и на Министерския съвет да разгледат този въпрос още веднъж и да набележат мерки и създадат условия за изпълнението на плана за резервните части.

По отношение на капиталните вложения комисията, както отбеляза още в своя съдоклад, счита, че има още немалко предложения, които не могат да се удовлетворят, тъй като не бива да се разширява фронтът на строителството, да се намалява неговата ефективност, да се намалява неговата концентрация и още през 1964 г. да се създадат трудности за строителството през 1965 г. Освен това не може да се разширява строителството, тъй като за това е необходимо допълнително производство на метали, дървен материал, цимент и други материали, балансите на които са обвързани и при тази строителна програма с много голямо напрежение.

Комисията, разбирайки огромното значение на образованието, сама предложи строителството на редица училища, чиято стойност само за тази година, както се съобщи, представлява немалка сума. Вие знаете, че на образованието нашата страна, нашата партия и правителството отделят изключително голямо внимание.

Заедно с това комисията счита за необходимо да доведе до знанието на народните представители някои свои съображения по този въпрос.

Ние не можем да споделим някои тенденции, които се насочват на всяка цена да се отпуснат капитални вложения, без да се имат предвид напълно възможностите на страната и правилното използване на съществуващата учебна база. Линията на засилване на професионалното и техническото образование не означава, че на всяка цена трябва да се запазят сегашните политехнически училища и да се искат средства за строителство на техникуми, каквито предложения с десетки са постъпили в комисията. Редица другари народни представители от селища, където има единни политехнически училища, не предлагат тези училища да се преустроят в

техникуми и да се използва същата база, а правят предложения за строителство на нови сгради за техникуми, паралелно със съществуващите политехнически училища.

Ние считаме, че разширяването на професионалното образование трябва да става и за сметка на превръщането на някои политехнически училища в техникуми и професионално-технически училища и чрез засилване на задочното и вечерното образование и не бива да задържаме този процес само под претекст, че няма достатъчно ново строителство на технически училища. Трябва още повече да се засили сътрудничеството между предприятията и училищата за по-нататъшно разширяване на трудовото начало в нашата образователна система, за разширяване на професионалните училища, за по-бързо предоставяне на производството производственици и за създаване на перспективи за завършване на средно и висше техническо образование задочно.

Ние предлагаме исканията на другарите народни представители да се изпратят на Държавния комитет за планиране, който след внимателно обсъждане на предложенията и тяхната обосновка, след проверка на нуждите и в зависимост от възможностите, които биха се разкрили през годината с изпълнението на държавния народностопански план, да вземе под внимание тези предложения особено във връзка с плана за следващата година.

Трябва да доложи, че постъпват редица предложения от другари народни представители и от отделни наши органи и организации без каквато и да е обосновка, без проектосметни документации, без да отбележат дори сметната стойност на тия обекти — нещо, което е в нарушение на приетата у нас система за планиране, особено на средствата за капитално строителство.

В тази връзка ние предлагаме да се предостави на Държавния комитет за планиране да изучи нуждите, да изучи основателността на тези предложения, да изучи обема на исканията и по-нататък те да се имат предвид при разработването на плана за следващата година.

Комисията по народностопанския план и държавния бюджет, след като прецени най-внимателно направените през време на заседанията на Народното събрание искания, както и писмените предложения до комисията от отделни народни представители, ведомства, народни съвети и други институти, съобразявайки се с ограничените възможности на плана и бюджета, прави следните допълнителни предложения освен тези, които бяха направени в съдоклада:

I. Да се увеличат лимитните капитални вложения:

1. На окръжния народен съвет, Варна, с 35 000 лв. за водоснабдяване на с. Река Девня.

2. На окръжния народен съвет, Кърджали, с 32 000 лв. за изграждане на мост на р. Перперек.

3. На окръжния народен съвет, Ловеч, с 30 000 лв. за водоснабдяване на с. Острец.

4. На окръжния народен съвет, Търново, с 20 000 лв. за електрифициране на болницата.

5. На окръжния народен съвет, Търговище, с 25 000 лв. за електрифициране на селища.

6. На Комитета по културата и изкуството с 36 000 лв. за свързване на Телевизионния център със студиото.

7. В рамките на плана по капиталните вложения на Министерството на народното здраве и социалните грижи да се започне строежът на балнеолечебница в с. Хисар.

8. На Министерството на народната просвета със 160 000 лв. за машини и съоръжения за селскостопанските висши учебни заведения.

II. Да се увеличат извънлимитните капитални вложения:

1. На окръжния народен съвет, Разград, с 10 000 лв. за направа на пътя от с. Себър до с. Брестовене.

2. На окръжния народен съвет, Русе, с 9000 лв. за направа пътя до с. Сушево.

3. На окръжния народен съвет, Кърджали, с 50 000 лв. за направа на пътя за селата Безводно и Русалско.

4. На окръжния народен съвет, Пазарджик, с 20 000 лв. за пътя между село Боримечково и с. Лесичево.

5. На окръжния народен съвет, Кюстендил, с 4000 лв.

6. На окръжния народен съвет, Търново, за благоустрояване на квартал Калтинец — гр. Горна Оряховица, с 30 000 лв.

7. На Комитета на българо-съветските дружества с 30 000 лв. за ремонт на сградата.

По-голямо напрежение на проектоплана и на проектобюджета поради ограничените материални и финансови ресурси не е възможно да се даде.

До комисията постъпиха няколко предложения като това на група народни представители от Благоевградски окръг да се разреши построяването на дом-паметник в гр. Сандански, на читалище в с. Склаве, за строеж на училища, културни домове и др. със средства от самооблагането. Комисията смята, че част от тях биха могли да бъдат осъществени, като се използват доброволен труд, местни материали и материали, отпуснати на окръзите.

Комисията препоръчва на Министерския съвет и Държавния комитет за планиране да разгледат още веднъж въпроса за обезпечаване необходимите условия за производството на предвидените в плана резервни части.

Освен това направиха се някои предложения за увеличение на производствени програми на отделни предприятия.

Тъй като тези предложения не засягат залегналите в закона показатели, препоръчва се на Държавния комитет за планиране да ги разгледа и потърси възможност да ги отрази в плана.

Комисията предлага и първоначалните, и допълнителните сега направени предложения по проектоплана за 1964 г. да бъдат приети от Народното събрание.

Председател Фердинанд Козовски: Има думата председателят на Държавния комитет за планиране д-р. Апостол Пашев да вземе отношение по направените предложения.

Председател на Държавния комитет за планиране инж. Апостол Пашев: Другари! Аз съм съгласен с предложенията на Комисията по народностопанския план и бюджета, които изнесе д-р. Стоян Гюров. Препоръките, които се дават както от комисията, така и ония, които се направиха от народните представители в техните изказвания, ще бъдат имани предвид в нашата по-нататъшна работа.

Председател Фердинанд Козовски: Поради това, че предложенията на Комисията по народностопанския план и бюджета водят към известни корекции в показателите на плана, ще ги гласуваме отделно.

Който от другарите народни представители приемат предложенията на комисията, изложени както в първоначалния съдоклад на д-р. Стоян Гюров, така и в прочетения сега негов доклад, моля да гласуват. Мнозинство, приема се. *(Ръкопляскания)*

Пристъпваме към гласуване на законопроекта за държавния народностопански план на Народна република България за 1964 г.

Бюрото предлага законопроектът да се гласува по раздели. Има ли друго предложение? — Няма.

Който от другарите народни представители са съгласни законопроектът да бъде гласуван по раздели, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Има думата председателят на Комисията по народностопанския план и бюджета д-р. Стоян Гюров да докладва законопроекта за държавния народностопански план на Народна република България за 1964 г. заедно с приетите вече корекции.

Докладчик Стоян Гюров: *(Чете)*

„ЗАКОН

за държавния народностопански план на Народна република България за 1964 г.“

Председател Фердинанд Козовски: Който от другарите и другарите народни представители са съгласни със загла-

вието на законопроекта така, както бе прочетено, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Стоян Гюров: (Чете)

„РАЗДЕЛ ПЪРВИ

1. Въз основа на чл. 17, т. 6 от Конституцията на Народна република България Народното събрание утвърждава държавния план за развитие на народното стопанство през 1964 г. по следните основни показатели:

I. По промишлеността

2. Общият обем на промишлената продукция на планираната промишленост да нарасне с 8,8% в сравнение с очакваното изпълнение за 1963 г.

3. Производството на някои по-важни промишлени изделия в натурално изражение да достигне:

електрическа енергия	8950	млн. квтч.
каменни въглища	25591	х. т
стомана	540,5	"
прокат от черни метали	413	"
електролитна мед	21	"
олово	85	"
цинк	57	"
мотори с вътрешно горене	22	х. бр.
акумулатори оловни	810	"
стругове	2776	броя
трактори (вкл. самоходни шаси)	2200	"
електрокари	14240	"
електротелфери	17150	"
радиоапарати	150	х. бр.
телевизори	58	"
азотни торове (в 100 % азот)	193,2	х. т
фосфорни торове (в 100 % P_2O_5)	90,1	"
калцинирана сода (база 98 %)	216	"
пластмаси; синтетични смоли и лепила	29	"
цимент	2680	"
мебели	66,3	млн. лв.
целулоза	60,5	х. т
хартия	79,2	"
памучни тъкани	259	млн. м
вълнени тъкани	18,6	"
копринени тъкани	15,4	"
обувки — всичко (без домашни)	10,4	млн. ч.
месо	157,4	х. т
сирене	51,5	"
растителни хранителни масла	108,9	"
зеленчукови консерви	211,1	"
плодови консерви (без пулпове)	183,4	"
захар	222	"
гроздови вина	251,9	млн. л
манипулиран ферментиран тютюн	99,4	х. т

II. По селското и горското стопанство

4. Общата продукция от селското стопанство да достигне 2933 млн. лв.

5. Обемът на селскостопанските работи, които ще се извършват с механически двигатели, общо за страната да достигне не по-малко от 322 млн. дка мека оран.

6. Да се засадят около 150 хил. дка нови трайни насаждения върху самостоятелна площ.

7. Да се залесят не по-малко от 320 хил. дка в горския фонд.

III. По транспорта и съобщенията

8. Обемът на превозната работа от транспорта в тон-километри в сравнение с очакваното изпълнение за 1963 г. да се увеличи: за жп. транспорт с 6,1% и за автомобилния транспорт за общо ползуване с 5,3%. Приходите от водния транспорт да се увеличат с 23,8% и от съобщенията с 8,2%.

IV. По капиталните вложения

9. Общият обем на лимитните капитални вложения за страната се определя на 966,7 млн. лв.

10. За развитието на промишлеността се определят 597,2 млн. лв. от общия обем на лимитните капитални вложения, от които за електроизграждането 95,1 млн. лв., за топливната промишленост 101,5 млн. лв., за черната и цветната металургия (вкл. рудодобива) 163,8 млн. лв., за машиностроителната и металообработващата промишленост 65,8 млн. лв., за химическата промишленост 34,9 млн. лв.

За геологопроучвателни работи се заделят 47,2 млн. лв. Да се въведат в действие следните по-важни промишлени мощности: електропроизводствени мощности в размер на 365,8 х. квт., рудници за годишен добив на каменни въглища 5415 хил. т, руди за черни метали 1300 хил. т, руди за цветни метали 4400 хил. т; мощности за годишно производство на: стомана 130 хил. т, синтетичен амонак 92 хил. т, сярна киселина 10,7 хил. т, автомобилни гуми външни леки и електрокарни 180 хил. бр., винарски изби за 4,7 млн. л вино.

11. За развитието на селското и горското стопанство се определят 380,5 млн. лева капитални вложения, от които 68,9 млн. лв. лимитни капитални вложения, 36,7 млн. лв. извънлимитни капитални вложения, 201,4 млн. лв. собствени средства на ТКЗС, 73,4 млн. лв. кредити от държавата за ТКЗС.

С държавни средства да се изградят 469 хил. дка напоявани площи и отводнят 129,4 хил. дка.

12. За развитието на транспорта и съобщенията се определят 95,7 млн. лв. лимитни капитални вложения.

Да се въведат 106 км електрифицирани жп. линии, да се доставят 1520 товарни вагона (двуосно изчисление) и 48 пътнически вагона, товарни кораби и шлепове с 36 хил. т товароподемност.

13. За културно-битово строителство се определят 88,6 млн. лв. лимитни капитални вложения. От тях за науката и научното обслужване 8,7 млн. лв.

За насърчаване и подпомагане на индивидуалното и кооперативното жилищно строителство Българската инвестиционна банка да отпусне заеми в размер на 60 млн. лв. Да се изградят от държавното и кредитирано от държавата жилищно строителство 27 418 броя апартамента с 1757,4 хил. кв. м разгъната застроена площ.

През 1964 г. да се построят общообразователни училища с 15 000 места, техникуми с 3950 места, детски градини с 1140 места, болници с 950 легла.

V. По търговията

14. Обемът на стокооборота на дребно да се увеличи в сравнение с очакваното изпълнение за 1963 г. със 7%, а продажбата на по-важните стоки да се увеличи, както следва: месо и месни произведения с 6,2%, растителни хранителни масла с 8,3%, захар и захарни изделия с 6,6%, сирене и кашкавал със 7,7%, яйца със 17,3%, пресни зеленчуци с 4,3%, пресни плодове с 11,8%, памучни тъкани с 8,7%, вълнени тъкани с 2,1%, обувки със 7,1%, мебели с 6,6% радио-апарати с 16,9%, телевизори с 80%, перални машини с 9,5%, хладилници с 40%.

15. Общият външнотърговски стокообмен на страната в сравнение с очакваното изпълнение за 1963 г. да нарасне с 5,4%.

VI. По образованието, здравеопазването и комуналното стопанство

16. В детските градини да бъдат обхванати 64,9% от децата в предучилищна възраст (от 3 до 7 години).

17. Броят на новопостъпващите за редовно, вечерно и задочно обучение в средните професионални училища да достигне 52 500, а във висшите учебни заведения 17 000.

18. Броят на лекарските длъжности в медико-санитарната мрежа да се увеличи с 3,2% в сравнение с очаквания брой за 1963 г.

19. Да се изгради нова водопроводна мрежа с дължина не по-малко от 728,6 км.

VII. По производителността на труда и снижение на себестойността

20. Производителността на труда на едно лице от производствената група да се увеличи в сравнение с очакваното изпълнение за 1963 г., както следва: в промишлеността с 4,5%, в строителството с 5,3%, в жп. транспорт с 2,7% и в търговията на дребно и общественото хранене с 3,3% (на един работник).

21. Да се снижи себестойността на промишлената продукция с 2,20%, на продукцията на ДЗС с 6,16% и на МТС с 3,68%, на извършената работа от транспорта с 2,21%, на строителството с 5,27%; да се намалят разходите на обръщението в търговията с 4,60%, в изкупуването с 0,50% и разходите на 100 лева обем на проучвателни и проектантски работи с 2,13%.

Председател Фердинанд Козовски: Конто от другарките и другарите народни представители са съгласни с раздел първи от законопроекта, така както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Стоян Гюров: (Чете)

„РАЗДЕЛ ВТОРИ

22. Възлага се на Министерския съвет да разпредели народностопанския план по ведомства и окръзи.

23. Общото ръководство и контрол за правилното и своевременно изпълнение на плана се възлага на Министерския съвет.

24. За осигуряване изпълнението на плана Министерският съвет взема решения, издава наредби и провежда мероприятия, които са задължителни за всички.

25. Министерският съвет или упълномощен от него орган извършва промените, които се налагат в процеса на изпълнението на плана.

Изпълнението на настоящия закон се възлага на председателя на Министерския съвет.

Председател Фердинанд Козовски: Конто от другарките и другарите народни представители са съгласни с раздел втори, така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

С това Законът за държавния народностопански план за 1964 година е приет. (Продължителни ръкопляскания)

Преминаваме към гласуване законопроекта за бюджета на държавата за 1964 г.

Има думата председателят на Комисията др. Никола Мирчев да докладва.

Докладчик Никола Мирчев: Другарки и другари, народни представители! Председателят на Комисията по народностопанския план и държавния бюджет др. Стоян Гюров съобщи преди малко някои допълнителни предложения, които комисията прави по проектоплана за 1964 г.

Във връзка с това е необходимо след като направените предложения са вече приети, да се увеличат проктобюджетите на министерствата, ведомствата и окръжните народни съвети, както следва:

Проктобюджетът на Министерството на народната просвета със 160 000 лв.

Проктобюджетът на Комитета по културата и изкуството с 36 000 лв.

Средствата на Общонародния комитет за българо-съветска дружба с 30 000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет във Варна с 35 000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет в Кърджали с 82 000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет в Ловеч с 30 000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет в Пазарджик с 20 000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет в Разград с 10 000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет в Русе с 9000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет в Търговище с 25 000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет в Търново с 50 000 лв.

Проктобюджетът на окръжния народен съвет в Кюстендил с 4000 лв.

Комисията предлага да се гласува законопроектът с тези допълнителни изменения.

Председател Фердинанд Козовски: Има думата другарят министър на финансите, за да вземе отношение към предложенията на комисията.

Министър Димитър Попов: Аз съм съгласен с предложенията, които направи от името на комисията др. Мирчев. В течение на разискванията се повдигнаха от другарите народни представители различни въпроси, които засягат бюджета. Другарите народни представители направиха най-раз-

лични предложения. Аз дължа благодарност на другарите народни представители, които вземаха отношение към бюджета и дадоха своите препоръки. Тези препоръки ние ще ги имаме предвид в нашата работа през течение на идущата година.

Председател Фердинанд Козовски: Които от другарките и другарите народни представители са съгласни с докладваните предложения, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Ще пристъпим към гласуване на самия законопроект.

Бюрото предлага законопроектът да се гласува член по член. Има ли друго предложение?

Обаждат се: Няма.

Председател Фердинанд Козовски: Които от другарките и другарите народни представители са съгласни с това предложение на Бюрото, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Моля другаря Мирчев да чете законопроекта член по член.

Докладчик Никола Мирчев: *(Чете)*

„З А К О Н

за бюджета на Народна република България за 1964 г.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни със заглавието на законопроекта така, както бе прочетено, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: *(Чете)*

„1. Утвърждава се бюджетът на Народна република България за 1964 година, както следва:

По приходите на сума	2 937 921 000 лв.
По разходите на сума	2 923 919 280 лв.
Превишение на приходите над разходите	14 001 720 лв.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член I на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: *(Чете)*

„2. Постъпленията от народното стопанство в бюджета на държавата се утвърждават в размер на 2 172 901 000 лв.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 2 на законопроекта така, както се прочете, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„3. Утвърждават се за 1964 г. по държавния бюджет разходи на сума 1 449 852 670 лв. за финансиране на народното стопанство.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 3 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„4. За по-нататъшното развитие на просветата, науката, културата, здравеопазването и общественото осигуряване в бюджета на държавата за 1964 г. се утвърждават разходи на сума 852 781 070 лв.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 4 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„5. Утвърждават се по държавния бюджет за 1964 г. разходи за издръжка на органите на държавната власт, на държавното управление и на съдилищата и прокуратурата на сума 74 602 110 лв.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 5 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„6. Утвърждава се републиканският бюджет за 1964 г., включително взаимоотношенията с бюджетите на народните съвети, бюджета на държавното обществено осигуряване и бюджета за осигуряване членовете на трудово-производителните кооперации, както следва:

По приходите на сума	2 259 310 000 лв.
По разходите на сума	2 245 308 280 лв.
Превишение на приходите над разходите	14 001 720 лв.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 6 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„7. Утвърждават се сборните бюджети на народните съвети за 1964 г. по окръзи, както следва:

О к р ъ з и	По приходите и разходите на сума
1. Благоевград	18 210 850
2. Бургас	23 034 800
3. Варна — град	14 096 490
4. Варна	12 567 160
5. Видин	11 728 100
6. Враца	16 375 900
7. Габрово	17 822 060
8. Коларовград	14 070 890
9. Кюстендил	11 567 510
10. Кърджали	15 489 500
11. Ловеч	14 450 000
12. Михайловград	13 805 000
13. Пазарджик	16 730 000
14. Перник	12 958 760
15. Плевен	20 499 900
16. Пловдив — град	24 504 170
17. Пловдив	14 889 120
18. Разград	11 179 190
19. Русе	16 569 460
20. Силистра	10 066 650
21. Сливен	13 724 680
22. Смолян	13 996 800
23. София — град	85 667 700
24. София	20 314 040
25. Стара Загора	20 800 700
26. Толбухин	15 156 820
27. Търговище	11 962 750
28. Търново	19 080 870
29. Хасково	18 911 000
30. Ямб л	12 867 900

Всичко : 544 108 770“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 7 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„8. Министърът на финансите да отрази в бюджетите и финансовите планове на министерствата, комитетите, ведомствата и окръжните народни съвети промените, които произтичат от измененията в държавния народностопански план за 1964 г.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с чл. 8 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„9. Одобрява се отчетът за изпълнението на държавния бюджет за 1962 г., както следва:

По приходите на сума	3 257 192 хил. лв.
В това число приходи от народното стопанство	2 449 111 хил. лв.
По разходите на сума	3 234 049 хил. лв.
В това число:	
Разходи за народното стопанство	1 930 171 хил. лв.
Разходи за социално-културни мероприятия	754 549 хил. лв.
Превишение на приходите над разходите	23 143 хил. лв.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 9 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„10. Одобрява се отчетът за изпълнението на републиканския бюджет за 1962 г., както следва:

По приходите на сума	2 486 433 хил. лв.
По разходите на сума	2 481 622 хил. лв.
В това число:	
Субсидии на окръжните народни съвети	156 567 хил. лв.
Субсидия на Държавното обществено осигуряване	14 320 хил. лв.
Превишение на приходите над разходите	4 811 хил. лв.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 10 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„11. Одобрява се отчетът за изпълнението на местните бюджети за 1962 г., както следва:

По приходите на сума	665 023 хил. лв.
В това число:	
Приходи от народното стопанство	226 964 хил. лв.
Субсидия от републиканския бюджет	156 567 хил. лв.
По разходите на сума	651 864 хил. лв.

В това число:

Разходи за народното стопанство 262 185 хил. лв.

Разходи за социално-културни мероприятия 331 528 хил. лв.“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 11 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Докладчик Никола Мирчев: (Чете)

„12. Одобряват се сборните отчети на народните съвети за 1962 г. по окръзи, както следва:

О к р ъ з и	П р и х о д и		Разходи	Бюджетен из-лишък
	всичко	в т ч субсидия от републ. бюджет		
1. Благоевград	19 322	5 560	18 950	372
2. Бургас	27 524	4 985	26 701	823
3. Варна — град	16 148	4 140	15 725	423
4. Варна	15 594	6 296	15 141	453
5. Видин	15 077	4 539	14 700	377
6. Враца	23 685	6 435	23 331	354
7. Габрово	23 244	9 660	22 824	420
8. Коларовград	18 081	6 140	17 877	204
9. Кюстендил	17 637	2 100	17 337	300
10. Кърджали	15 751	7 439	15 580	171
11. Ловеч	17 161	5 197	17 046	115
12. Михайловград	15 202	4 280	14 833	369
13. Пазарджик	19 767	3 820	19 220	547
14. Перник	18 518	2 150	18 078	440
15. Плевен	25 291	4 830	24 920	371
16. Пловдив — град	31 290	9 410	30 811	479
17. Пловдив	18 133	3 155	17 900	233
18. Разград	12 710	1 564	12 318	392
19. Русе	19 594	3 190	19 070	524
20. Силистра	11 504	2 078	11 208	296
21. Сливен	26 648	3 135	26 066	582
22. Смолян	15 658	5 916	15 321	337
23. София — град	80 774	9 259	78 942	1 832
24. София	26 004	5 435	25 225	779
25. Стара Загора	29 553	9 130	28 942	611
26. Толбухин	15 094	3 250	14 909	185
27. Търговище	15 127	4 570	14 973	154
28. Търново	23 684	6 309	23 249	435
29. Хасково	35 494	12 437	34 172	322
30. Ямбол	16 754	158	16 495	259
Всичко :	665 023	156 567	651 864	13 159“

Председател Фердинанд Козовски: Които от народните представители са съгласни с член 12 на законопроекта така, както бе прочетен, моля да гласуват. Мнозинство, приема се.

Другарки и другари народни представители! С това и Законът за бюджета на Народна република България за 1964 г. е приет с пълно единодушие. (*Ръкопляскания*)

С това се изчерпва дневният ред на настоящата пета сесия на Народното събрание. Сегашната сесия гласува и прие, както знаете, два важни закона. За тяхното значение тук се говори твърде много и твърде обстойно и поради това е излишно и аз да повтарям казаните съображения.

Смятам обаче да напомня на народните представители, че трябва да доведат по свой път до знание на избирателите и народа, в срещи и събрания, групови и единични беседи основните, главните положения на плана и бюджета и неговото значение за развитието на страната към все по-големи успехи и оттук — за благоденствие, радост и щастие на целия народ. С това ние, народните представители, ще съдействуваме за мобилизиране волята, съзнанието и ентузиазма на народните маси за най-добро претворяване в живо дело на всички полезни и грандиозни замисли и начинания, заложили в основите на плана и на бюджета за 1964 г.

На неуморна работа, другарки и другари народни представители! Нека изпратим изтичащата вече 1963 г., да посрещнем новата 1964 г. като достоен нейн заместник, като още по-достойна и смела нейна смяна в битката за благото на родината, за мир и социализъм! (*Продължителни ръкопляскания*)

Преди да закрия сесията, моля другарките и другарите народни представители да участвуват на отчетните сесии на окръжните народни съвети през януари и февруари т. г.

Закривам петата сесия на Четвъртото Народно събрание. (*Ръкопляскания*)

(Закрита в 16 ч. 30 м.)

Председател: **Ф. Козовски**

Секретар: **Ив. Мирчева**

Парламентарен стенограф: **Ст. Стоянов**